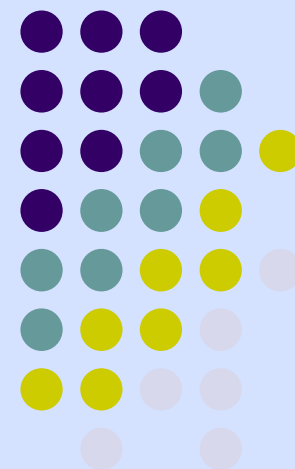

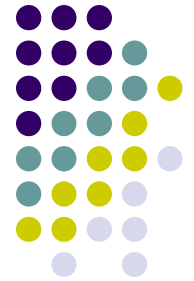

انتخاب موضوع، نوشتن عنوان

تهیه و تنظیم: دکتر کیانا شاه زمانی
دانشیار ویروس شناسی پزشکی
معاون مرکز تحقیقات هپاتیت
دانشگاه علوم پزشکی لرستان

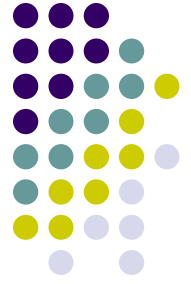
از خود پرسید

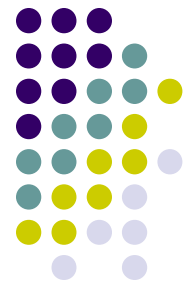
- تحقیق چیست؟
- متدولوژی تحقیق چیست؟
- مراحل اصلی تحقیق چیست؟

تحقیق بنیادی و کاربردی

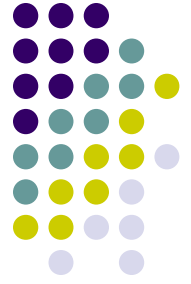
- تحقیق بنیادی یا Basic Research تحقیقی است که برای گسترش و بسط دانش یا علوم پایه در یک نظام و بخاطر فهم آن طرح ریزی می شود.
- ممکن است همه یا بخشی از این دانش در آینده کاربرد داشته باشد ولی معمولاً خود محقق در کاربرد نقشی ندارد.
- تحقیق کاربردی یا Applied Research بر روی یافتن راه حل مسائل فوری با ماهیت عملی متمرکز می شود.
- بنابراین این تحقیقات جنبه عملی داشته و معمولاً خود محققین در کاربرد نتایج دخیل می باشند.
- بنیادی - کاربردی

منظور از متدلوژی تحقیق چیست؟

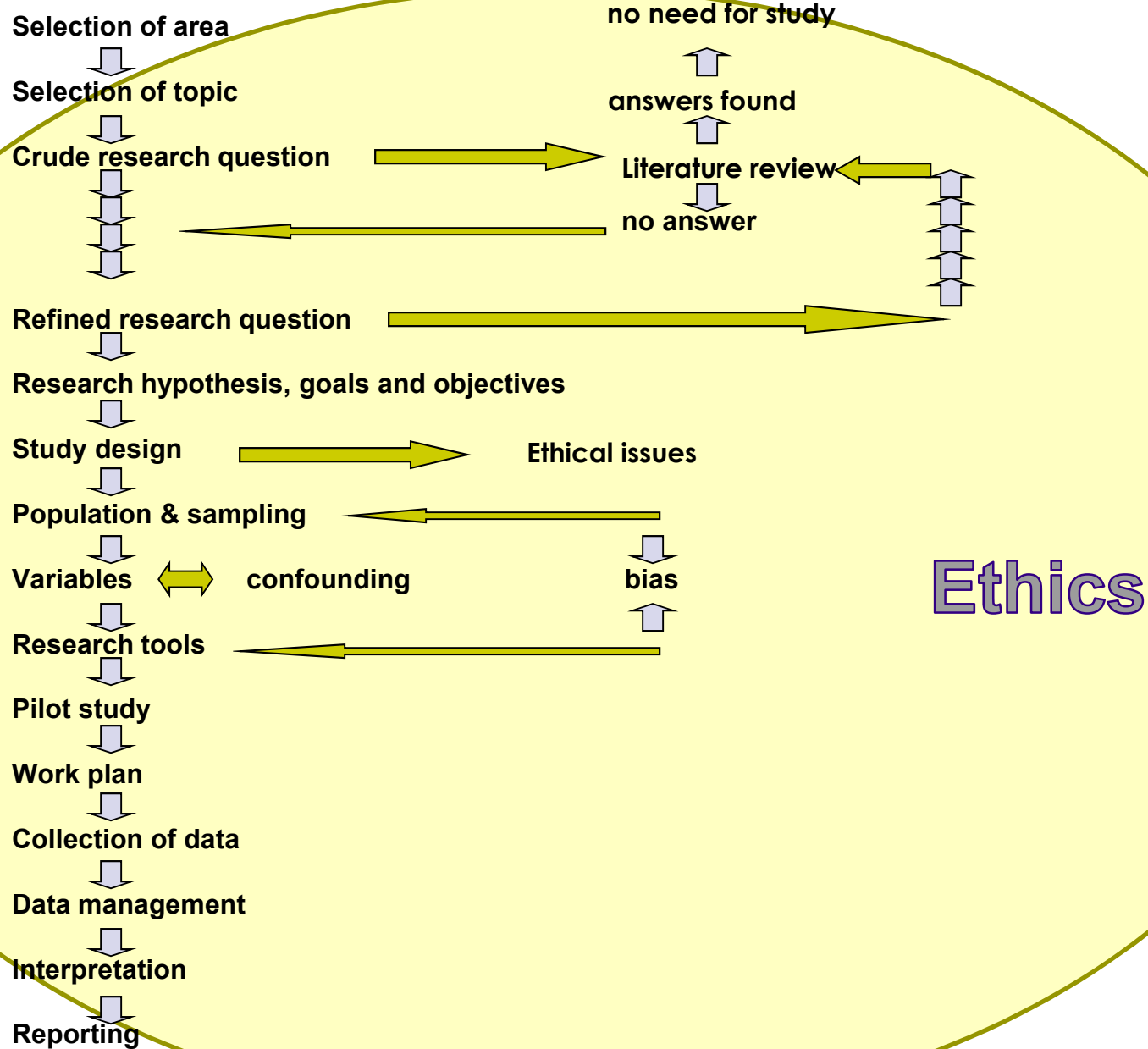
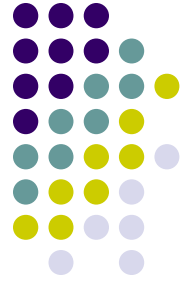
- الگوها و روشهای استاندارد شده ایی هستند که برای پاسخ به یک سوال می توان از آن استفاده نمود.
- آیا بهتر نیست برای ساختن یک ارائه جدید از الگوهای از قبل تعیین شده استفاده نمود؟
- این الگوها همان روشهای استاندارد شده تحقیق هستند.
- متدلوژی تحقیق یعنی روشن و استاندارد نمودن پژوهش از ابتدا تا انتهای کار

مراحل اصلی

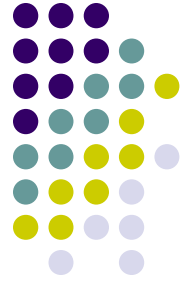

- برای هر پژوهش حداقل باید ۳ مرحله را در نظر گرفت
- طراحی منشور تحقیق (نوشتن پروپوزال) که نقشه راه پژوهش خواهد بود
- مراحل اجرایی تحقیق و راههای اصلاح مشکلاتی که در حین انجام کار پیش می آید
- تحلیل نتایج و نوشتن نتایج و حتی انتشار و کاربردی نمودن یافته ها
- متدلوژی تحقیق باید مسیر دقیق تحقیق را روشن نماید.

Steps of Scientific Research

انتخاب عنوان

- حیطه- موضوع- عنوان تحقیق

- Area- Subject- Topic

مثال

- حیطه: ارزیابی سلامت سالمندان

- موضوع: سنجش عوامل اجتماعی موثر بر سلامت سالمندان

- عنوان: تعیین عوامل اجتماعی موثر بر کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در سالمندان

مثال

- حیطه: رابطه ویتامین ها و بیماریهای متابولیک
- موضوع: رابطه ویتامین D و دیابت
- عنوان: رابطه سطح سرمی ویتامین D و بروز دیابت حاملگی

یافتن حیطه و موضوع تحقیق

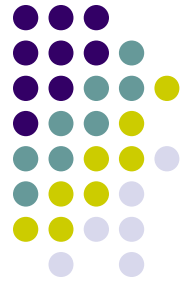
- **نداشتن ایده مشکل بزرگی بر سر راه تحقیق است.**
- یافتن موضوع خوب تحقیق یک هنر مهمی است. بدون داشتن این مهارت، صرف خواندن و یادگرفتن روش تحقیق هرگز انسان را محقق نخواهد کرد.
- ذهن پژوهشگر باید با دیدن هر مشکل و با خواندن هر مطلب علمی، دهها موضوع جدید برای تحقیق را بیافریند.

یافتن حیطه و موضوع تحقیق

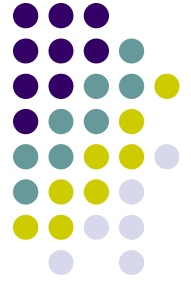
- برای یافتن موضوع مناسب تحقیق باید
 - زیاد مطالعه نمود و مقالات و مجلات را مرور نموده و عناوین تحقیق دیگران را با دقت برانداز نمود.
 - سعی نمود ذهنی کل نگر داشت. اجزا را در کنار هم قرار داده و تصویر ذهنی مناسبی از حیطه و یا حیطه های علمی مرتبط بوجود آورد
 - در یافتن خلاها و ایجاد شبهه در مطالب علمی تلاش نمود
 - تخیل علمی داشت
 - دور را نگاه نمود
 - در مجادلات و بحثها علمی شرکت فعال داشت. شنونده و یا خواننده صرف بودن کافی نیست

در بیماری های قلبی-عروقی چه حیطة هایی را می توانید نام ببرید؟

- CHD
 - Conventional RF
 - Novel RF
 - Primary Prevention
 - Secondary Prevention
- Congenital heart disease
- Survival after intervention
- Life satisfaction
- Mortality
 - Screening
- Physical Activity
-

خصوصیات موضوع

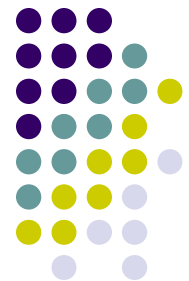

- نو و بدیع بودن (نقطه مقابل تکراری بودن)
- مناسبت داشتن (بروز، شیوع، مرگ و میر)
- اولویت (استان، کشور، منطقه)
- کاربردی بودن
- مورد توجه افراد صاحب نظر بودن
- قابل انجام بودن
- نداشتن مشکل اخلاقی
- باصرفه بودن
- علمی بودن
- قابل درک برای مخاطبین

خصوصیات عنوان مناسب

- جامع بودن
- کوتاه و مختصر بودن
- خبری بودن
- در صورت نیاز داشتن زمان و مکان
- جذاب بودن
- رعایت جنبه های اخلاقی
- خنثی بودن

موضوع تحقیق، باید نو و تازه باشد

- هر تحقیق، باید مسئله ای تازه را مورد بررسی قرار دهد. اگر چه در بعضی مواقع، تکرار تحقیق گذشتگان جهت مقایسه اثرات پدیده ای در دو محیط و یا در دو زمان، لازم است.
- همیشه نمی توان به استناد این ضرورت، به دنبال تکرار تحقیق گذشتگان رفت؛ بلکه هر تحقیق، باید حرفی تازه برای گفتن داشته باشد.

اولویت داشته باشد

- در هر زمان، مشکلات متعددی در جامعه و در پیش روی محقق است که حل همه آنها و تحقیق درباره آنها در زمان مشخصی، امکان پذیر نیست. در این صورت، برای انتخاب موضوع تحقیق، باید موضوعی انتخاب شود که دارای اولویت باشد.

محدودیت دامنه تحقیق نه خیلی کلی باشد و نه خیلی جزئی

- یک موضوع تحقیقی، نه باید آن قدر کلی و مبهم باشد که نتوان آن را اجرا کرد و نه آن قدر جزئی باشد که ارزش اجرا نداشته باشد. به دو مثال زیر توجه کنید:
- الف) موضوع کلی: «بررسی عوامل مؤثر بر پیشرفت جامعه». چنان که پیداست، موضوع پیشرفت جامعه، بسیار گسترده و کلی است.
- ب) موضوع خیلی جزئی: «مقایسه پاداش ده هزار تومانی، در مقایسه با پاداش پانزده هزار تومانی، برای حضور به موقع کارمند در محل کار». این موضوعی نیز چنان جزئی است که ارزش تحقیق ندارد.

قابلیت اجرا داشته باشد

- بعضی موضوعات، فقط در حد ذهن انسان هستند و امکان اجرای آنها وجود ندارد
- یا این که با شرایط موجود، مانند امکانات و فن آوری جدید، امکان انجام آنها وجود ندارد. در این صورت، چنین موضوعاتی، نباید انتخاب شوند

داشتن بضاعت علمی

- محقق باید موضوعی را انتخاب کند که در زمینه آن، اطلاعات کافی داشته باشد.

پیش بینی مشکلات و محدودیت ها

- محقق در انتخاب موضوع، باید به محدودیت های زمانی، اجرایی، اتفاقات، خسارت ها و مشکلات، در پیش رو دارد، آگاه باشد و با توجه به آن محدودیت ها، موضوعی را انتخاب کند تا باعث گمراهی در نتیجه گیری نشود.
- بعضی از تحقیقات، ممکن است فقط در زمان خاصی لازم باشند و یا ارزش اجرا داشته باشند و اگر در آن زمان اجرا نشوند، نتایج آنها در زمان دیگر، کاربردی ندارد. (این نوع محدودیت ها در تحقیقات عملی و کاربردی، بیشتر مطرح هستند).

مختصر و گویا بودن موضوع

- موضوع تحقیق، باید در حد امکان، ساده و بی پیرایه باشد و هیچ مطلب مبهمی نداشته باشد و به عبارت دیگر، موضوع باید مختصر، مفید و گویا باشد.

موضوع تحقیق، نباید از بدیهیات باشد

- اگر موضوع تحقیق درباره با پدیده ای باشد که از اصول مسلم و پذیرفته شده برای همه باشد، این موضوع، از بدیهیات است و نباید انتخاب شود؛ زیرا پاسخ سؤالات مربوط به آن را همه می دانند و فعالیت تحقیقی در این زمینه، کاری بیهوده است. به مثال زیر توجه کنید:
- «بررسی رابطه میان بارندگی و حجم آب رودخانه های منطقه الف»؛
- در این موضوع تحقیق، همه می دانند که اگر باران بیشتری ببارد، آب رودخانه نیز بیشتر می شود. بنابراین، تحقیق بالا، تحقیق یک موضوع بدیهی به شمار می آید و باید از انتخاب آن پرهیز شود.

چگونه عنوان تحقیق نوشته شود؟

- ابتدا به کاملترین شکل ممکن عنوان خود را بنویسید و بعد سعی نمایید به ترتیب تک تک کلمات عنوان نوشته شده را بپوشانید؛ در صورتی که پوشاندن یک کلمه از عنوان معنا و مفهوم آن را ناقص ننمود بدانید که آن کلمه زائد است و لذا بیان آن ضرورتی ندارد. فقط کلماتی را نگاه دارید که حذف آنها معنای عبارت را از بین می برد.
- بهتر است عنوان با کلماتی مانند ”بررسی“، ”ارزیابی“، ”سنجش“ و یا کلمات مشابه شروع شود
- بیان زمان و مکان تحقیق در عنوان فقط در صورتی ضرورت دارد که پاسخ به سوال تحقیق در زمانها و مکانهای مختلف تغییر یابد.

به نظر شما عناوین زیر دارای چه اشکالاتی هستند؟

- رعایت ایمنی بیمار در بیمارستان. **جامع نیست**
- بررسی تاثیر ویتامین D در افزایش شدت آسم کودکان با توجه به تعداد حملات آسم و سایر عوامل مرتبط با بیماری کودک. **خنثی نیست، جذاب نیست، طولانی است، درک آن آسان نیست.**
- بررسی فراوانی مسمومیت با متادون در کودکان والدین معتاد و در حال ترک اعتیاد سهل انگار. **کلمات نازیبا، زمان و مکان ندارد.**
- بررسی میزان کوری مادرزادی در نوزادان. **کلمات نازیبا، زمان و مکان ندارد، جذابیت کم.**
- ارزیابی عاقبت کودکان شناسایی شده در برنامه غربالگری کم شنوایی نوزادی در استان بوشهر، ۹۲-۱۳۸۵. **نسبتا مناسب است ولی شاید بتوان آن را بهتر نوشت.**

فکر کنید

- برای اینکه مهارت خود را محک بزنید، سعی کنید در رشته تخصصی خود چند موضوع تحقیق بنویسید که از نظر محتوا کاملاً از هم جدا باشند.
- سپس بر اساس معیارهای بیان شده در اسلاید شماره ۱۴، موضوعات نوشته شده خود را ارزیابی نمایید.
- می توانید برای هر معیار حداکثر ۴ امتیاز در نظر گرفته و امتیاز کلی هر موضوع را محاسبه کنید.

با سپاس فراوان از تمامی
عزیزان حاضر در جلسه

